

1. ΤΟ 2023 ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΙΣΟΡΡΟΠΗΣΕΙ Ο ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Μέσο: ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .06/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .06/03/2023

Σελίδα: 1

N · SOCIETY

Ο Μιχάλης Μαθιουλάκης, αναλυτής ενεργειακής στρατηγικής,
γράφει για το ενδεχόμενο η ενεργειακή αγορά να ισορροπήσει το 2023. ► 9

THE SOCIETY

Το 2023 μπορεί να ισορροπήσει ο ενεργειακός τομέας

Του Μικαήλ Μαθουλάκη

Αναλυτής ενεργειακής στρατηγικής, ακαδημαϊκός διευθυντής του Greek Energy Forum και επιστημονικός συνεργάτης του **ΕΙΔΑΜΕΠ** για θέματα ενέργειας

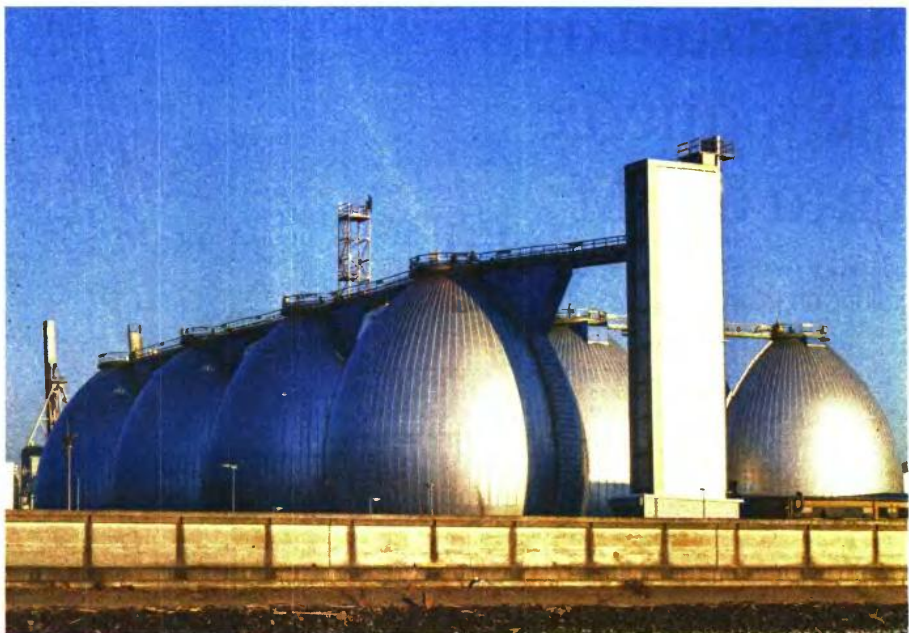
ΤΟ 2022 ήταν αναμφισβήτητα μια αξέχαστη χρονιά για τον ενεργειακό τομέα, με έντονες διακυμάνσεις, που δημιούργησαν μεγάλη αναταραχή στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή του πλανήτη.

Η ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ κρίση ήρθε ως αποτέλεσμα αφενος της αλλαγής στη δομή λειτουργίας των ευρωπαϊκών αγορών ενέργειας που πλέον άρχισαν να λειτουργούν περισσότερο ως μία ενιαία αγορά, και αφετέρου λόγω της κακής ψυχολογίας που απέκτησε αυτή η ενιαία αγορά. Εφόσον οι ευρωπαϊκές ενεργειακές αγορές έχουν ανεπιστρεπτή ενοποιηθεί, η επαναφορά σε μια ισορροπία κοντά στα προ κρίσης επίπεδα θα μπορούσε να έρθει μόνο όταν η ψυχολογία αυτής της ενιαίας αγοράς αποκατασταθεί. Με δεδομένο πως η κρίση είχε ξεκινήσει από τους φόβους ότι τον χειμώνα του 2021-22 η Ευρώπη δεν θα είχε αρκετό φυσικό αέριο για να καλύψει τις ανάγκες της, η προσδοκώμενη αλλαγή ψυχολογίας μπορεί να έρθει μόνο από την εκτίμηση της αγοράς πως πλέον η Ευρώπη θα έχει την ενέργεια που χρειάζεται για να συνεχίσει να λειτουργεί απρόσκοπτα.

ΣΤΟ ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ σημείο της κρίσης, τον Αύγουστο του 2022, η τιμή του φυσικού αερίου είχε φτάσει στα 340 ευρώ/MWh (από τα 30 ευρώ έναν χρόνο νωρίτερα). Από τότε, οι τιμές έχουν μειωθεί ραγδαία, φτάνοντας και κάτω από τα 50 ευρώ/MWh πριν από λίγες ημέρες. Εάν η προσεγγιση του παρόντος άρθρου είναι σωστή, αυτό σημαίνει πως η αγορά πλέον πιστεύει πως η Ευρώπη δεν θα ζεμεινει από αέριο την επόμενη σεζόν. Είναι όμως τεκμηριωμένη αυτή η αισιοδοξία της αγοράς; Η απάντηση με βάση τα δεδομένα που θα δούμε παρακάτω είναι θετική.

ΠΕΡΣΙ, στα τέλη Ιανουαρίου του 2022, στις αποθήκες φυσικού αερίου της Ευρώπης βρισκόταν 47,4 δις. κυβικά μέτρα (bcm) φυσικού αερίου. Με δεδομένο πως η ετήσια κατανάλωση στην Ε.Ε. κυμαίνεται στα 400 bcm, οι αποθήκες της Ευρώπης πέρι μπορούσαν να καλύψουν λιγότερο από έναν μήνα των αναγκών της Ε.Ε.

ΣΤΑ ΤΕΛΗ Ιανουαρίου, στις αποθήκες της Ε.Ε. βρισκόταν 86,3 bcm, ενώ η ετήσια κατανάλωση δείχνει να έχει περιοριστεί στα 340 bcm. Οι αποθήκες φυσικού αερίου καλύπτουν λοιπόν αυτή τη στιγμή τις ανάγκες της Ένωσης για περισσότερο από τρεις μήνες. Με τα 86 bcm φυσικού αερίου, η αποθήκευση στην Ε.Ε. βρίσκεται κοντά στα ψηλότερα σημεία όλων των εποχών. Στα τέλη Νοεμβρίου είχαμε 36% περισσότερο αέριο

Ενώ η Ευρώπη ξοδεύει ελάχιστα από τα αποθέματά της, συνεχίζει να καίει όλο και λιγότερο φυσικό αέριο, με την πτώση να φτάνει το 20% στο δεύτερο εξάμηνο του 2022.

■ Το περίσσευμα φυσικού αερίου στις ευρωπαϊκές αποθήκες είναι πιθανό να οδηγήσει τις τιμές ακόμα χαμηλότερα.

στις αποθήκες μας σε σχέση με πέρσι, στα τέλη Δεκεμβρίου 55%, ενώ οι αποθήκες της Ε.Ε. τον Ιανουάριο είχαν 80% περισσότερο φυσικό αέριο από πέρσι την ίδια εποχή.

Η ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΗ ασφάλεια της Ευρώπης έχει λοιπόν αυξηθεί αντί να μειωθεί μέσα στον χειμώνα. Από τα 95 bcm αποθηκευμένο φυσικό αέριο στα τέλη Σεπτεμβρίου 2022, φτάσαμε τα 90 bcm στα τέλη Δεκεμβρίου και πέσαμε μόλις στα 86 bcm τον περασμένο Ιανουάριο. Και ενώ η Ευρώπη ξοδεύει ελάχιστα από τα αποθέματά της, συνεχίζει να καίει όλο και λιγότερο φυσικό αέριο, με την πτώση να φτάνει το 20% στο δεύτερο εξάμηνο του 2022.

ΑΥΤΕΣ λοιπόν οι συνθήκες κάνουν τους ανθρώπους της αγοράς να νιώθουν πιο ασφαλείς για την επάρκεια ενέργειας το 2023. Παράλληλα, ως κρατήσουμε ότι: Το πρώτο τετράμηνο του 2022, η Ε.Ε. ξόδεψε 26 bcm από το αέριο που είχε στις αποθήκες της στην αρχή του περασμένου έτους.

Ακόμα και αν ξαφνικά αρχίσουμε να χρησιμοποιούμε το αέριο από τις αποθήκες μας και ξοδέψουμε επίσης 26 bcm μέχρι τον Απρίλιο, το αέριο στις αποθήκες θα πέσει στα 60 bcm. Αυτές οι ποσότητες θα είναι διπλάσιες από τις αντίστοιχες περσινές.

ΑΥΤΟ σημαίνει πως θα χρειαστεί να βρούμε μόνο περί τα 40 bcm αερίου μέσα στο καλοκαίρι, το μισό σε σχέση με πέρσι, για να φουλάρουμε ξανά τις αποθήκες μας. Τα στοιχεία δεν δείχνουν λοιπόν πως η Ευρώπη θα αντιμετωπίσει πρόβλημα στο να γεμίσει τις αποθήκες της. Τουναντίον, με δεδομένη τη μειωμένη ζήτηση, το περίσσευμα φυσικού αερίου στις ευρωπαϊκές αποθήκες είναι πιο πιθανό να οδηγήσει τις τιμές ακόμα χαμηλότερα.

ΤΟ ΠΛΕΟΝ σημαντικό στοιχείο όμως για την επαναφορά της ψυχολογίας και των τιμών σε μια «κανονικότητα» έχει να κάνει με τις γενικές εκτιμήσεις για τη ζήτηση ενέργειας μέσα στο 2023. Στο δεύτερο εξάμηνο του 2022 η ζήτηση φυσικού αερίου μειώθηκε κατά 20%, όμως η τιμή του μετέωθηκε κατά 83%. Η πτώση της τιμής είναι τόσο μεγάλη και απότομη που μπορεί να αιτιολογηθεί μόνο από μια δραματική αλλαγή στις εκτιμήσεις της αγοράς για το μέλλον. Το μόνο

από τα γεγονότα που υφίστανται αυτή τη στιγμή που μπορεί να συνδεθεί με μια τέτοια δραματική αλλαγή, αφορά τις εκτιμήσεις για μια επερχόμενη οικονομική ύφεση, η οποία θα μπορούσε να καταρρακώσει τη ζήτηση για ενέργεια.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ οίκους ανάλυσης που εκτιμούν την πιθανότητα μιας παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης στο 98%, την Παγκόσμια Τράπεζα που εκτιμά πως η ύφεση θα κόψει την ανάπτυξη στο μισό και τις μεγάλες κεντρικές τράπεζες του κόσμου που συνεχίζουν να αυξάνουν τα επιτόκια τους, οι ενεργειακές αγορές της Ευρώπης φοβούνται τα χειρότερα.

ΓΕΜΑΤΕΣ αποθήκες φυσικού αερίου και φόβοι για περαιτέρω μείωση της ζήτησης λόγω της ύφεσης είναι τα πραγματικά δεδομένα στην ενεργειακή αγορά της Ε.Ε. αυτή τη στιγμή. Όσο αυτά δεν ανατρέπονται από κάποια νέα εξέλιξη, οι τιμές του φυσικού αερίου δείχνουν να έχουν όλες τις προϋποθέσεις να κινηθούν και διατηρηθούν το 2023 πιο χαμηλά και από τα σημερινά επίπεδα. Αντίστοιχη κίνηση βεβαίως θα πρέπει να αναμένει κανείς και στις τιμές ηλεκτρισμού, οι οποίες είναι άμεσα συνδεδεμένες με το κόστος του φυσικού αερίου.

83%
μειώθηκε η τιμή του φυσικού αερίου στο δεύτερο εξάμηνο του 2022.